

สรุปผลการตรวจราชการและนิเทศงาน จังหวัดปราจีนบุรี เขตสุขภาพที่ 6 รอบที่ 1/2565
วันที่ 28 มกราคม 2565 ณ ห้องประชุมเพ็ญภา ทรีพีย์เจริญ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปราจีนบุรี

นายแพทย์พนิต โล่เสถียรกิจ ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ 6 กล่าว กรมนามัยมีข้อเสนอ 2 ประเด็นหลัก คือ ประเด็นการดำเนินงานตามชีวิตตรวจราชการ และปัญหาสำคัญของพื้นที่ (Area based) และประเด็นผลกระทบการดำเนินงานในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ประเด็นที่ 1 การดำเนินงานตามชีวิตตรวจราชการ และปัญหาสำคัญของพื้นที่ (Area based)

ขอชื่นชมการดำเนินงานการจ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก และภาวะซีด สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนด การดำเนินงานผู้สูงอายุในตัวชีวิต LTC และ Care plan ยังไม่ผ่านค่าเป้าหมาย แต่ในไตรมาสที่ 1 สามารถดำเนินงานได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตัวชีวิตการตายมารดาไทย เป็นปัญหาระดับเขต ในปี 2564 พบอัตราส่วนการตายมารดาไทย 38.97 ต่อการเกิดแสมมีชีพแสมคน ซึ่งสูงเป็นอันดับ 4 จาก 12 เขต ในปี 2565 พบมารดาตาย 6 ราย Direct cause 3 ราย และ Indirect cause 3 ราย ข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี จังหวัดปราจีนบุรี พบมารดาตายจาก Indirect cause ทั้งหมด 10 ราย ในปี 2565 พบมารดาตาย 2 ราย สาเหตุการเสียชีวิตเกิดจาก ภาวะความดันโลหิตสูง 1 ราย และ ภาวะตกเลือดหลังคลอด 1 ราย จากการประชุมคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุข (อคม.) และประชุมคณะกรรมการอนามัยแม่และเด็กระดับจังหวัด (MCH BOARD) พบว่ามี 2 สาเหตุการเสียชีวิตที่ต้องการให้ลดลง เนื่องจากมีโอกาสป้องกันได้ ได้แก่ ภาวะตกเลือดหลังคลอด และภาวะครรภ์เป็นพิษ มีข้อเสนอแนะ 2 ประเด็น คือ

1. การดำเนินงานคณะกรรมการอนามัยแม่และเด็กระดับจังหวัด (MCH BOARD) ให้มีมาตรการการสุ่มประเมิน หรือ Audit chart ในกรณีที่มีผู้ป่วยตกเลือด เพื่อติดตามคุณภาพในการใช้ CPG และ Standing order โดยเฉพาะใน PPH และ PIH
2. ปี 2565 มีการผลักดันการฝากครรภ์ครบ 5 ครั้งตามเกณฑ์ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในการดูแลหญิงตั้งครรภ์และขับเคลื่อนเป็น PPA ระดับเขต

ตัวชีวิตระดับสติปัญญาเฉลี่ย IQ ของเด็กไทย เป็นปัญหาสำคัญระดับประเทศและระดับเขต ในปี 2559 เปรียบเทียบกับปี 2561 พบว่า เขตสุขภาพที่ 6 มีระดับ IQ ลดลงจาก 101.71 เป็น 95.49 และจังหวัดปราจีนบุรี มีระดับ IQ ลดลงจาก 100.82 เป็น 95.89 ซึ่งสาเหตุที่มีผลต่อ IQ เด็กมีหลายปัจจัย เช่น ยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก ภาวะซีดในเด็ก ไอโอดีน ในปี 2564 พบว่า ค่ามัธยฐานไอโอดีนในปีสภาวะหญิงตั้งครรภ์ จังหวัดปราจีนบุรี เท่ากับ 126.7 และในปี 2565 กระทรวงสาธารณสุขและกรมอนามัยได้กำหนดเป็นตัวชีวิตการตรวจราชการ มีข้อเสนอแนะ 3 ประเด็น คือ

1. สนับสนุนการใช้ยา progesterone ผ่านคณะกรรมการ 5x5 เพื่อป้องกันการคลอดก่อนกำหนด ด้าน Service Plan ห้องอภิบาลทารกแรกเกิดภาวะวิกฤต (NICU) และลดความเสี่ยงที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการล่าช้า ซึ่งส่งผลต่อระดับ IQ ของเด็ก
2. ให้มีการจ่ายยา Triferdine ในหญิงตั้งครรภ์ เพื่อป้องกันการขาดสารไอโอดีนในหญิงตั้งครรภ์ และรณรงค์ให้มีการใช้เกลือบริโภคเสริมไอโอดีนให้ได้ตามมาตรฐาน

3. จากสถานการณ์ COVID-19 ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปิดหลายแห่ง จากงานวิจัย พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการเด็ก และการพัฒนา IQ เด็ก ควรดำเนินงานให้ศูนย์เด็กเล็กผ่านมาตรฐาน รวมถึงผู้ดูแลเด็กมีทักษะในการกระตุ้นพัฒนาการและประเมินพัฒนาการเด็ก ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี

ประเด็นที่ 2 ผลกระทบการดำเนินงานในสถานการณ์การระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

จากสถานการณ์ COVID-19 ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปิดหลายแห่ง ผู้ปกครองมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ ความเครียด การเรียนออนไลน์ อาจทำให้สมาธิ ความตั้งใจของเด็ก รวมถึงความสัมพันธ์ของเพื่อนลดลง ซึ่งคาดการณ์ได้ว่า ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการเด็กและการพัฒนา IQ ของเด็ก ดังนั้น จึงอยากให้เปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนตามมาตรการการป้องกัน COVID-19

ข้อสั่งการ/ ข้อเสนอแนะ

นายแพทย์ณรงค์ อภิกุลวณิช ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เขตสุขภาพที่ 6 กล่าว

1. ให้มีการติดตามการเปิด – ปิด และรูปแบบการเปิดภาคเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนในพื้นที่ รวมถึงการให้ความรู้ คำปรึกษา และคำแนะนำ ในการเปิดภาคเรียน
2. การดำเนินงาน การตายมารดา (Maternal Death) หากมีการเปลี่ยนทีม/ เปลี่ยนคนในระบบ ต้องมีการ rearranged และ Monitor ในการส่งต่อและ Consult อย่างเป็นระบบ
3. Intervention และผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ที่ส่งผลกระทบต่อ EQ ของเด็ก
4. หน้าที่ของการตรวจราชการ มี 2 มิติ คือ 1) การกำกับและติดตาม เพื่อสนับสนุนให้พื้นที่บรรลุเป้าหมายตามประเด็นมุ่งเน้น/ นโยบายไปสู่การปฏิบัติ 2) เป็นผู้บริหารเชิงพื้นที่ (Area CEO) ในการบูรณาการทรัพยากร เพื่อรองรับให้ประชาชนมีสุขภาพดี สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพ รวมถึงประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ และการวางระบบให้เกิดความยั่งยืน

นางสาวพรวิมล นภาคัย

ผู้จรรยาบรรณการประชุม

นางสาวสุริภักดิ์ พรหมมินทร์

ผู้ตรวจรายนงานการประชุม